

บทความวิจัย (Research Article)

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยี
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
Effects of Digital Learning Television (DLTV) for High School Students
in the Area of Social Studies, Religions and Cultures,
the Subject of Religion, Morality, Ethics

สุกัญญาโสภี ไชกลำ¹ และณริศรา พฤกษ์วัน^{1*}

Sukunyasopee Chaiklam¹ and Narisara Brikshavana^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม
(DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม
และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยี
การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนวัดวังไฟไหม้ อำเภอรามดงจันทน์ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 25 คน
โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ 1) สื่อวีดิทัศน์
เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม จำนวน 10 เรื่อง 2) แบบทดสอบก่อนเรียน
และแบบทดสอบหลังเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสื่อวีดิทัศน์ สถิติที่
ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ร้อยละ (%) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติ
ทดสอบค่าที (t-test)

^{1*} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Faculty of Humanities and Social sciences, Pibulsongkram Rajabhat University

*Corresponding author; email: narisara.b@psru.ac.th

(Received: 2 July 2022; Revised: 25 August 2022; Accepted: 11 November 2022)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีผลการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยผลการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนถึง 7.28 คะแนน เดิมคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน คือ 14.52 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากขึ้นถึง 21.8 คะแนน เมื่อเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 14.52, 21.80) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.06, 3.03) และค่าสถิติทดสอบค่าที (T-Test = 17.24) พบว่า นักเรียนได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้นโดยคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีผลความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.25 คิดเป็นร้อยละ 96.94 โดยมีค่าความพึงพอใจ ได้แก่ การใช้ภาพและการลำดับภาพ ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในวีดิทัศน์เนื้อหาและภาษาที่ใช้ และวีดิทัศน์นี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อวิชาที่เรียนมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00)

คำสำคัญ : วีดิทัศน์ ดีแอลทีวี สังคมศึกษา ศาสนา

Abstract

The objectives of this research are 1) to make a comparison between the pre and posttest learning outcomes of students in grades 4–6 through the Digital Learning Television (DLTV) program, in the areas of social studies, religions and cultures and 2) to study the satisfaction of students in grades 4 - 6 toward the DLTV program. The samples included 25 students in grades 4-6, at Wat Wang Fai Mai School, Rao Ton Chan District, Sukhothai province. They were conducted by way of using Purposive Sampling technique. The research tools were 1) Digital Learning Television (DLTV) video media, covering ten stories, in areas of social studies, religions, and cultures. 2) Pretest and posttest 3) questionnaire on students' satisfaction toward DLTV media. The statistics used in this research were mean ($\bar{X}$), percentage (%), standard deviation (S.D.) and t-test dependent (t-test). The result showed that 1) the students in grades 4-6 had increased their learning outcome through the DLTV program, on average by 7.28 points higher than those in pretest ($\bar{X}$ = 14.52, 21.80) which was statistically significant at the level of .05 2)

the satisfaction of students in grades 4-6 toward the program was in the highest level by overall at the average of 4.85 ($\bar{X}$ = 4.85 and S.D. = 0.25) which was 96.94 percent with satisfaction value including image use and image sequencing, the size of the letters, the content, and the language used in this video. Moreover, this video provided the greatest understanding of the subjects studied at $\bar{X}$ =5.00 and S.D.=0.00.

Keywords : Video, DLTV, Social Studies, Religion

บทนำ

สืบเนื่องจากข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องเร่งรัดดำเนินการในประเด็นด้านการศึกษาเรื่องการขาดแคลนครูในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลรวมทั้งการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็ก ได้พิจารณาให้มีการศึกษาและขยายผลโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมไปยังพื้นที่อื่น ๆ โดยกำหนดให้ใช้การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในโรงเรียนขนาดเล็กทั่วประเทศ จำนวน 15,369 โรงเรียน (“การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)”, ม.ป.ป.)

โครงการดีแอลทีวี (Distance Learning Television) จึงเป็นโครงการที่สำคัญทำให้เกิดส่วนสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ และมอบองค์ความรู้แก่ผู้เรียนในโรงเรียน เปิดโอกาสให้โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในที่ห่างไกลเพื่อให้มีความเสมอภาคทางการศึกษา สนองการพัฒนาของประเทศ และทำให้เกิดมาตรฐานในการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกันทั่วประเทศ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาเยาวชนให้มีศักยภาพ สามารถเรียนรู้และแสวงหาความรู้ตามความสามารถของตนด้วยการเรียนรู้ผ่านดาวเทียม (DLTV) เนื่องจากความจำเป็นของสถานศึกษาขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดเล็กที่กระจุกกระจายอยู่จำนวนมากหลายแห่งขาดแคลนครูผู้สอนที่จบเฉพาะสาขาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่สอน หรือครูทางด้านวิชาการเฉพาะศาสตร์นั้น ๆ อย่างครบถ้วน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนรู้ให้ได้รับความรู้พื้นฐานอันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และมีความสำคัญต่อประเทศชาติในอนาคต การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจึงเป็นทางเลือกสำคัญสำหรับนักเรียนที่จะได้เรียนรู้ตามมาตรฐานของการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยทั่วกันอย่างเท่าเทียม ดังที่ปรากฏโรงเรียนห่างไกลมีจำนวนมากที่มีจำนวนนักเรียนไม่มากนัก แต่มีความจำกัดทางด้านพื้นที่ภูมิประเทศและการเดินทาง ซึ่งไม่สามารถเดินทางเข้าไปเรียนในสถานศึกษาที่มีความพร้อมสมบูรณ์ได้ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

จะสามารถเข้าถึงเนื้อหาและความรู้ในการเรียน หรือการทำความเข้าใจผ่านสื่อการสอน จากการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ในเนื้อหาพื้นฐานอันเป็นส่วนสำคัญที่จะพัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นตามช่วงวัยอีกต่อไป

การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงเป็นหน้าที่สำคัญที่รัฐจะต้องจัดระบบการศึกษาให้เข้าถึง ประชาชนให้มากที่สุด โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นเป็นส่วนสำคัญ เป็นรากฐานในการ พัฒนาประเทศร่วมกัน เมื่อประชาชนมีองค์ความรู้ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะสามารถ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคม และยังเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิต ครอบครัว และสังคมไทย ให้มั่นคงในอนาคต ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญที่สุดสำหรับเยาวชน เมื่อเยาวชนได้รับการศึกษา มีความเข้าใจในความรู้ขั้นพื้นฐานอันจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา ประเทศ การศึกษาทางไกลจึงมีความจำเป็นต้องจัดให้เกิดความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านเนื้อหา กิจกรรม และอื่น ๆ ให้แก่เยาวชนอย่าง ครบถ้วนและทั่วถึง ดังข้อ กำหนดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมี สมรรถนะที่พึงประสงค์ โดยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนเพื่อให้สามารถอยู่กับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก 8 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.5) คือ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความ เป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

ทั้งนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาการ ทางสมองและพหุปัญญา โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้มีความรู้พื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ ซึ่งกลุ่มสาระการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายอันจะเป็นพื้นฐานใน การต่อยอดองค์ความรู้ และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตที่จะเป็นของนักเรียนไม่เฉพาะการประกอบ อาชีพเท่านั้น ยังเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า ในหมวดสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นส่วนสำคัญหนึ่งที่เยาวชน จำเป็นต้องเรียนรู้และพึงทำความเข้าใจเพื่อให้เกิดความตระหนักร่วมกันของการเป็นสมาชิกของ สังคมที่มีวัฒนธรรม ศาสนา และความเชื่ออื่น ๆ ร่วมกัน อันแสดงถึงการรู้จักหน้าที่พลเมืองที่ดี จิตสำนึกส่วนรวม ความเป็นเอกลักษณ์ ความภาคภูมิใจในชาติ และดูแลรักษาประเทศชาติ บ้านเมืองให้สถาวรสืบไป

การกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ทางด้านความรู้พื้นฐาน เกิดความเข้าใจในระบบสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ซึ่งจะทำให้เกิดจิตสำนึก และรู้คุณค่าของทรัพยากรทางประวัติศาสตร์ ระบบศาสนา และทำนุบำรุงรักษา วัฒนธรรมประจำชาติ ในฐานะที่เป็นสมาชิกที่เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น. 6) โดยหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานในสาระการเรียนรู้ ศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม ไว้ดังนี้

มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ

การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้จึงแสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน เข้าใจถึงหลักของศาสนา เข้าใจตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น เห็นอกเห็นใจ ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม เข้าใจความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ดังนั้น การจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในเรื่องศาสนาอันเป็นส่วนสำคัญต่อชีวิตผู้เรียนจึงเป็นเรื่อง คุณธรรมและความรู้พื้นฐานต่อการเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจนำไปสู่การนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหัวข้อเบื้องต้นในการจัดทำสื่อวีดิทัศน์การสอนในรูปแบบสารคดีและนิทานพร้อมแบบฝึกหัด จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ หลักธรรม เรื่อง ทิศา 6, หลักธรรม เรื่อง ศีล 5, หลักธรรม เรื่อง อิทธิบาท 4, นิทานคุณธรรม เรื่อง ป่านี้อันมีแต่ความสุข, นิทานฆราวาสธรรม เรื่อง หนูดีซึ้งสัจ, การอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนา, วันสำคัญทางศาสนา, ประเพณีไทยทั้ง 4 ภาค, นิทานคุณธรรมเรื่อง ควรเห็นค่าของสิ่งที่บางคนมองข้าม และ พระพุทธชินราช เป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมและเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาสำหรับผู้เรียนระดับประถมปลายได้เรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจ สามารถนำหลักธรรมและความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้ตลอดชีวิต

ดังนั้น การเรียนการสอนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูผู้สอนด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยี การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา จึงมีบทบาทต่อการเสริมสร้างพัฒนาผู้เรียนในการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อนำเอาหลักธรรมและความรู้ทางด้านศาสนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมไทยด้วยความเข้าใจ

และสามารถยึดเป็นหลักคุณธรรมประจำตน ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ จะมีผลต่อการเรียนรู้ องค์ความรู้สำหรับผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจและทัศนคติอันดีต่อการเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งเป็นโรงเรียนที่ห่างไกล ที่ยังมีความไม่พร้อมด้วยปัจจัยทางการศึกษาหลายประการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จึงเป็นช่องทางหนึ่งที่เข้าถึงโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกลออกไป ได้มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ที่หลากหลายตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งยังสามารถเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนที่ขาดความพร้อมทางการศึกษา และในบางโอกาสครูสามารถเปิดวิดิทัศน์เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาเหล่านี้ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวิดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม อันจะมีส่วนในการพัฒนาสื่อวิดิทัศน์เพื่อการศึกษาให้แก่ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวิดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวิดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้สื่อวิดิทัศน์การสอนจากโครงการเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ซึ่งพัฒนาขึ้นมาโดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจจากกิจกรรมวิดิทัศน์ โดยสอดแทรกเรื่องราวทางคุณธรรม ศิลปกรรม จริยธรรม และเรื่องราวทางศาสนาต่าง ๆ ตามเนื้อหาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิตและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังเป็นนิทานและสารคดีซึ่งสร้างความเพลิดเพลินต่อการเรียนรู้ของเยาวชนตามช่วงวัย จำนวน 10 เรื่อง โดยจะมีการทดสอบความรู้จากแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วให้นักเรียนเรียนรู้จากการชมคลิปที่ครูเปิดให้เป็นเวลา

2 ครั้งต่อ 1 เรื่อง หรือครูสามารถเปิดให้ชมในเวลาพักกลางวันหรือซ่อมเสริมตามความเหมาะสม ในระยะเวลา 1 เดือน แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียน ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้จัดทำเนื้อหาและดำเนินการตามโครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยคณะผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงในเขตพื้นที่จังหวัดสุโขทัยเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนวัดวังไฟไหม้ตำบลราวต้นจันทร์ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้หลังจากได้เรียนรู้จากสื่อวีดิทัศน์ที่ได้จัดทำขึ้นดังกล่าว

ตัวแปรต้น

การเรียนรู้ของนักเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม โดยประกอบด้วย วีดิทัศน์จำนวน 10 เรื่อง

ตัวแปรตาม

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้หลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลธรรม จริยธรรมสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. นักเรียนมีความพึงพอใจสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม เฉลี่ยอยู่ในระดับมากขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลอง (pre-experiment design) โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ทดลองกับหนึ่งกลุ่ม สอบก่อนเรียน - สอบหลังเรียน (one group pretest-posttest design) (ยูทธ์ ไกยวรรณ และ กุสุมา ผลาพรหม, 2553, น. 144 - 145) โดยคณะผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการและครูในการเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียนวัดวังไฟไหม้ ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขาดแคลนบุคลากร และครูผู้สอนที่จบโดยตรงในรายวิชาสังคมศึกษา โดยมอบให้ครูผู้สอนทดสอบแบบทดสอบก่อนเรียน และเปิดวีดิทัศน์

ที่กำหนดไว้ทีละเรื่อง ในระยะเวลาเรียน หรือเวลาพักกลางวัน หรือซ่อมเสริม ให้นักเรียนได้ชมอย่างน้อย 2 ครั้งต่อเรื่องความยาวเรื่องละประมาณ 10 - 15 นาที เมื่อชมวีดิทัศน์ครบแล้ว ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นข้อคำถามและคำตอบเดียวกันแต่มีการสลับข้อตอบจากแบบทดสอบก่อนเรียน และจากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการชมวีดิทัศน์ดังกล่าว ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองเป็นเวลา 2 เดือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โรงเรียนวัดวังไฟไหม้ ตำบลราว ตันจันทร อำเภอสรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จำนวน 25 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล ในจังหวัดสุโขทัย และมีการเรียนรู้โดยใช้สื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ช่วยสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม จากกลุ่มประชากรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ในโรงเรียนขนาดเล็กที่ใช้การเรียนรู้ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดสุโขทัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ จำนวน 3 เครื่องมือ ได้แก่

1. วีดิทัศน์เพื่อการศึกษา เนื้อหาสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ที่ถูกพัฒนาขึ้นในโครงการการจัดทำสื่อวีดิทัศน์เพื่อการเรียนรู้ในการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ซึ่งเป็นวีดิทัศน์ในรูปแบบสารคดีและนิทานตามช่วงชั้นสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่

- 1) พระพุทธชินราช
- 2) ประเพณีที่สำคัญของไทยทั้ง 4 ภาค
- 3) หลักธรรมพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต ตอนที่ 1 ศีล 5
- 4) หลักธรรมพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต ตอนที่ 2 ขรवासธรรม
- 5) หลักธรรมพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต ตอนที่ 3 อิทธิบาท 4
- 6) หลักธรรมพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิต ตอนที่ 4 ทิศ 6
- 7) การอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนา
- 8) วันสำคัญทางศาสนา
- 9) นิทานคุณธรรม เรื่อง ควรเห็นค่าของสิ่งที่บางคนมองข้าม
- 10) นิทานคุณธรรม เรื่อง ป่านี่ที่ ๆ มีแต่ความสุข

เมื่อคณะผู้วิจัยได้เขียนเนื้อหาและการดำเนินเรื่องตามที่ได้ออกแบบแล้ว นำเอาบทเขียนและพูดส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านสังคมศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของเนื้อหาอีกครั้งหนึ่งก่อน มีการปรับแก้ไข แล้วจึงติดต่อสร้างวีดิทัศน์ตามกระบวนการโครงการผลิตสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม นำมาตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้องของคำและเนื้อหา คำพูด การดำเนินเรื่อง ภาพที่ใช้ และองค์ประกอบโดยรวมก่อนนำไปใช้ทดสอบกับนักเรียน

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม

ผลการวิจัย

การศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จำนวน 10 เรื่อง โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ตารางเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน

นักเรียน	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ความต่าง
คนที่ 1	15	22	7
คนที่ 2	9	17	8
คนที่ 3	10	18	8
คนที่ 4	10	20	10
คนที่ 5	16	22	6
คนที่ 6	14	20	6
คนที่ 7	15	22	7
คนที่ 8	12	22	10
คนที่ 9	14	24	10
คนที่ 10	16	20	4
คนที่ 11	9	13	4
คนที่ 12	13	21	8
คนที่ 13	19	21	2
คนที่ 14	15	21	6
คนที่ 15	15	25	10
คนที่ 16	20	25	5
คนที่ 17	14	21	7
คนที่ 18	16	26	10
คนที่ 19	14	24	10
คนที่ 20	11	19	8
คนที่ 21	18	25	7
คนที่ 22	15	23	8
คนที่ 23	18	25	7
คนที่ 24	17	24	7
คนที่ 25	18	25	7
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	14.52	21.8	7.28

จากตารางเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน คือ 14.52 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน คือ 21.8 คะแนน โดยมีความแตกต่าง คือ 7.28 คะแนน เมื่อเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าสถิติทดสอบที (T-test) และระดับนัยสำคัญทางสถิติ ได้ค่าดังนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของการทดสอบเปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ($n = 25$)

การทดสอบ	($\bar{X}$)	S.D.	$\bar{D}$	S.D. _D	t	Sig.(1-tailed)
ก่อนเรียน	14.52	3.06	7.28	2.11	17.24*	0.0000
หลังเรียน	21.80	3.03				

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) 14.52 คะแนนและคะแนนเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) 21.80 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ ศิลธรรม จริยธรรม สรุปผลได้ดังนี้

ตาราง 3 สรุปผลความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ ศิลธรรม จริยธรรม

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ร้อยละ (%)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	การแปลผล
องค์ประกอบในสื่อการเรียนการสอน				
1. การใช้ภาพและการลำดับภาพ	5.00	100.00	0.00	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
2. เสียงพากษ์และดนตรีประกอบ	4.68	93.60	0.47	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
3. ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในวีดิทัศน์	5.00	100.00	0.00	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
4. เนื้อหาและภาษาที่ใช้	5.00	100.00	0.00	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
รวม	4.92	98.40	0.12	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
ภาพรวมของสื่อการเรียนการสอน				
1. วีดิทัศน์เรื่องต่าง ๆ มีความน่าสนใจชวนติดตาม	4.68	93.60	0.47	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
2. เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย	4.68	93.60	0.47	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
3. เนื้อหามีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนในรายวิชา	4.80	96.00	0.40	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
4. เนื้อหาเหมาะสมกับตัวนักเรียน	4.80	96.00	0.40	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
5. เนื้อหามีความกะทัดรัดไม่ใช้เวลานานเกินไป	4.68	93.60	0.47	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
6. วีดิทัศน์นี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อวิชาที่เรียน	5.00	100.00	0.00	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
รวม	4.77	95.47	0.37	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.85	96.94	0.25	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด

จากตารางแสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด 4 ประเด็น คือ 1) การใช้ภาพและการลำดับภาพขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในวีดิทัศน์ 3) เนื้อหาและภาษาที่ใช้ 4) วีดิทัศน์นี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 5.00$ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.00 รองลงมาคือ 1) เนื้อหามีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนในรายวิชา และ 2) เนื้อหาเหมาะสมกับตัวนักเรียนเอง มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.80$ คิดเป็นร้อยละ 96.00 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.40 ลำดับถัดมา คือ 1) เสียงพากษ์และดนตรีประกอบ 2) วีดิทัศน์เรื่องต่าง ๆ มีความน่าสนใจ ชวนติดตาม 3) เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย 4) เนื้อหามีความกะทัดรัด ไม่ใช้เวลานานเกินไป โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.68$ คิดเป็นร้อยละ 93.60 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.47 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มีค่ารวมเฉลี่ย $\bar{X} = 4.85$ คิดเป็นร้อยละ 96.94 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = 0.25 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ในครั้งนี้ มีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) คือ นักเรียนได้ความรู้จากการเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์มากขึ้นมีความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียน และหลักทางด้านศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมมากขึ้น โดยคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนเฉลี่ยถึง 7.28 คะแนน เมื่อพิจารณาคะแนนพบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน คือ 14.52 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน คือ 21.8 คะแนน นับว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเมื่อทดสอบทางสถิติแล้วพบว่ามียังมีคะแนนสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นถึงการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์ นักเรียนสามารถเรียนรู้ทำความเข้าใจเนื้อหาจากการชมวีดิทัศน์และมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 ต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชาศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม จำนวน 10 เรื่อง โดยผลความพึงพอใจมากที่สุด ดังนี้

ด้านองค์ประกอบในสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 1) การใช้ภาพและการลำดับภาพ 3) ขนาดของตัวอักษรที่ใช้ในวีดิทัศน์ และ 4) เนื้อหาและภาษาที่ใช้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ 2) เสียงพากษ์และดนตรีประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47) คิดเป็นร้อยละ 93.60 ตามลำดับ

ด้านภาพรวมของสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ 6) วีดิทัศน์นี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อวิชาที่เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ 3) เนื้อหา มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนในรายวิชา และ 4) เนื้อหาเหมาะสมกับตัวนักเรียนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.40) คิดเป็นร้อยละ 96.00 และลำดับสุดท้าย คือ 1) วีดิทัศน์เรื่องต่าง ๆ มีความน่าสนใจ ชวนติดตาม 2) เนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย และ 5) เนื้อหา มีความกะทัดรัด ไม่ใช้เวลานานเกินไปอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.47 คิดเป็นร้อยละ 93.60) ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ ศิลธรรม จริยธรรม โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด (ค่ารวมเฉลี่ย $\bar{X} = 4.85$ S.D. = 0.25 คิดเป็นร้อยละ 96.93) แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมในการนำเสนอวีดิทัศน์ในรูปแบบสารคดี และนิทานซึ่งสอดคล้องหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นหลักในการดำเนินชีวิตแก่นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายที่ทำให้เกิดความเข้าใจเหมาะสมกับช่วงวัยในการเรียนรู้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนถึง 7.28 คะแนน เมื่อเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 14.52$, 21.80) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 3.06, 3.03) และค่าสถิติทดสอบค่าที (T-Test = 17.24) พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจหลักปฏิบัติทางด้านศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรมมากขึ้นจากการรับชมวีดิทัศน์จำนวน 10 เรื่อง ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางการเรียนรู้ในประเด็นต่าง ๆ จากความพึงพอใจของนักเรียน ดังนี้ คือ นักเรียนมีความเห็นว่าวีดิทัศน์นี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อวิชาที่เรียนมากที่สุด มีเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนในรายวิชา เนื้อหาเหมาะสมกับ

ตัวนักเรียน วิดีทัศน์เรื่องต่าง ๆ มีความน่าสนใจ ขวนติดตาม มีเนื้อหาชัดเจน เข้าใจง่าย และเนื้อหามีความกะทัดรัด ไม่ใช้เวลานานเกินไปอยู่ในระดับมากที่สุด

การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ในโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนมีความสนใจเนื้อหาของสื่อที่นำเสนอในรูปแบบสารคดีที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงดนตรีประกอบสามารถมองเห็นภาพที่ชัดเจนสามารถรับรู้ได้สอดคล้องกับบทเรียน สามารถเปรียบเทียบสิ่งที่แตกต่างกัน หรือมองภาพรวมขององค์ความรู้จากการชมวีดิทัศน์ แตกต่างจากสื่อการสอนอื่น ๆ ซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภธนุช ผาสุข (2558) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม พบว่านักเรียนมีการเรียนรู้ที่มากขึ้นจากการเรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์ โดยแสดงผลการเรียนรู้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อวีดิทัศน์ที่พัฒนาขึ้น พบว่าประสิทธิภาพหลังเรียนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ การใช้สื่อวีดิทัศน์จึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพการเรียนของนักเรียน เช่นเดียวกับการใช้เอกสารประกอบการเรียนด้วยบทเพลงและภาพ ที่สามารถกระตุ้นประสิทธิภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับ ชูตาภรณ์ ยืนยง (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเชิงบูรณาการด้วยบทเพลงและภาพ เรื่องภูมิลักษณะรักษวิถีภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้จากเอกสารประกอบการเรียนเชิงบูรณาการ และการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้มากยิ่งขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.01 ส่วนความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเชิงบูรณาการด้วยบทเพลงและภาพ พบว่า นักเรียนพึงพอใจมากที่สุดทางการวัดผลและพัฒนาทักษะการคิด ด้านการพัฒนาคุณธรรมและการนำเสนอ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ จากงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีการเรียนรู้จากการชมสื่อที่เพิ่มขึ้น และสื่อวีดิทัศน์มีส่วนในการเพิ่มเติมองค์ความรู้หรือเปิดโลกทัศน์ให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะในกลุ่มโรงเรียนที่ห่างไกล ยังขาดความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการศึกษามองเห็นภาพ มีผลต่อการจดจำและความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งอาจเป็นองค์ความรู้เดิมหรือองค์ความรู้ที่นอกเหนือจากวิชาที่เรียน การใช้ภาพ เสียง ดนตรี หรือวีดิทัศน์ มีส่วนต่อความเข้าใจในเนื้อหาและยังช่วยให้

เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้มากขึ้นด้วย การเรียนรู้ในห้องเรียนซึ่งมีความสำคัญจึงสามารถเติมเต็มจากการจำภาพ เสียงและภาพเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดความเข้าใจ อีกทั้งยังเกิดความเพลิดเพลินเมื่อได้รับชมอีกด้วย ดังปรากฏในผลการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการชมวิดีโอที่อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกประเด็น อีกทั้งความพึงพอใจที่สำคัญเช่น เกิดความเข้าใจต่อวิชาที่เรียน สามารถนำไปใช้ได้เนื่องจากเนื้อหาเหมาะสมกับตัวนักเรียนซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ทางด้านศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม เนื่องจากองค์ความรู้เหล่านี้ เป็นหลักธรรมนักเรียนเห็นความสำคัญ นักเรียนจะนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิตต่อไป และการสอดแทรกเรื่องราวในหลักธรรมต่าง ๆ ทางศาสนาโดยใช้สื่อวิดีโอทัศนียภาพนี้ ยังส่งผลต่อทัศนคติต่อการเรียนของนักเรียนอีกด้วย เช่น นักเรียนมีความเห็นว่าสื่อวิดีโอทัศนียภาพมีความน่าสนใจ ชวนติดตาม เนื้อหากระชับ เข้าใจง่าย ไม่ยาวเกินไป แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสนใจต่อวิดีโอทัศนียภาพ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมอีกด้วย การจัดทำวิดีโอทัศนียภาพในรูปแบบของสารคดีที่มีภาพประกอบ เสียงเพลงและตัวอักษรสอดคล้องกับเนื้อหาที่บรรยาย มีการตั้งคำถามให้คิด และเฉลยเพื่อตอบคำถาม ซึ่งต่างจากรูปแบบเดิมที่ถ่ายทอดการสอนของคุณครูในชั้นเรียนจึงทำให้นักเรียนพึงพอใจมากที่สุด การจัดทำวิดีโอทัศนียภาพเพื่อการศึกษาใช้กรอบเนื้อหาตามที่ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 จึงสอดคล้องกับรายวิชาและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ไม่ยาก หรือง่ายจนเกินไป จึงสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนรู้ได้ มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ได้เรียนในรายวิชา เนื้อหาเหมาะสมกับนักเรียน ความน่าสนใจ ชวนติดตาม เข้าใจง่าย ซึ่งเป็นความน่าสนใจจากการจัดทำวิดีโอทัศนียภาพในรูปแบบสารคดี ดังนั้น การนำเสนอสื่อการสอนโดยใช้วิดีโอทัศนียภาพเป็นส่วนหนึ่งในการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดมโนภาพ และเห็นองค์รวม อีกทั้งยังเพิ่มให้เห็นความสำคัญของสื่อการศึกษาที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนที่อยู่ห่างไกลออกไป การจัดทำเนื้อหาที่สอดคล้องกับช่วงชั้นเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความอยากรู้ และเกิดการจดจำในเชิงเหตุผลตามเนื้อหาที่นำเสนอด้วย เช่น การจัดทำนิทานคุณธรรมเพื่อสะท้อนให้เห็นหลักธรรมที่สำคัญในการอยู่ร่วมกัน หรือการวิเคราะห์องค์ความรู้ด้วยการนำเสนอในสื่อเพื่อตั้งคำถามแล้วเฉลยคำตอบพร้อมเหตุผลในภายหลัง อีกทั้งการบรรยายประกอบภาพทำให้เกิดการจดจำได้ง่ายและแม่นยำยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของอดิศักดิ์ โคตรชุม (2562) ที่ศึกษาการพัฒนาสื่อวิดีโอทัศนียภาพประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยหลังใช้สื่อ และนักเรียน

มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อประกอบการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$)

ผลการศึกษา ผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ในครั้งนี้จึงแสดงให้เห็นว่า การใช้สื่อวีดิทัศน์มาช่วยสอน แม้จะไม่สามารถทดแทนครูผู้สอนได้ แต่ก็ทำให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กที่ห่างไกลที่ขาดแคลนครูผู้สอนมีความรู้เพิ่มขึ้นได้ หากได้รับการส่งเสริมให้เรียนด้วยสื่อวีดิทัศน์เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดังนั้น วิดิทัศน์ในรูปแบบสื่อการเรียนรู้จึงเป็นส่วนหนึ่งในการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ เปิดโลกทัศน์โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ สร้างสรรค์องค์ความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และนำเสนอให้ผู้เรียนได้เห็นภาพเคลื่อนไหว มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับองค์ความรู้ที่นำเสนอ เกิดความคล้อยตามและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ โดยการประยุกต์องค์ความรู้เป็นรูปแบบวีดิทัศน์เพื่อใช้ประกอบการศึกษาและยังสร้างความรื่นรมย์ในการเรียนรู้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

การใช้วีดิทัศน์เพื่อการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม (DLTV) มีผลต่อการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ทำให้นักเรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูเกิดความสนใจ สร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เพิ่มประสบการณ์ในการเรียนรู้เชิงปฏิบัติมากยิ่งขึ้น อีกทั้งสถานศึกษาที่มีเป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ห่างไกลมีอยู่เป็นจำนวนมากที่ยังขาดความพร้อมทางด้านปัจจัยการศึกษา ควรส่งเสริมและพัฒนาในส่วนของจัดทำสารคดีหรือวีดิทัศน์เชิงสร้างสรรค์เพื่อนักเรียนที่อยู่ห่างไกลได้รับความรู้ที่สอดคล้อง และเหมาะสมอันจะเกิดความเท่าเทียมทางการศึกษามากยิ่งขึ้น หรือสถานศึกษาสามารถเปิดวีดิทัศน์เพื่อเสริมการเรียนรู้ และเป็นการเปิดประสบการณ์การเรียนรู้สู่ชีวิตจริงแก่ผู้เรียนได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

สืบค้นจาก <http://www.thaischool.in.th>.

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV). (ม.ป.ป.).

สืบค้นจาก <http://www.dlthailand.com/kar-cadkar-suksa-thang-kil-phan-dawtheiym>

ชุดาภัทร์ ยืนยง. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเชิงบูรณาการด้วยบทเพลงและภาพ เรื่องภูมิลักษณะรักรัษวิธียุคใหม่ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (รายงานผลการวิจัย)*.

นครศรีธรรมราช: โรงเรียนเทศบาลวัดเสาชิงช้า.

ยุทธิ โกยวรรณ และกุสุมา ผลาพรหม. (2553). *พื้นฐานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

ศุทธนุช ผาสุข. (2558). *การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง อาณาจักรสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม: ประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา)*.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทยจำกัด.

อดิศักดิ์ โคตรชุม. (2562, กรกฎาคม - ธันวาคม). *การพัฒนาสื่อวีดิทัศน์ เพื่อประกอบการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การจัดและตกแต่งสวน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วารสารโครงการวิทยการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ, 5(2), 67 - 76*.